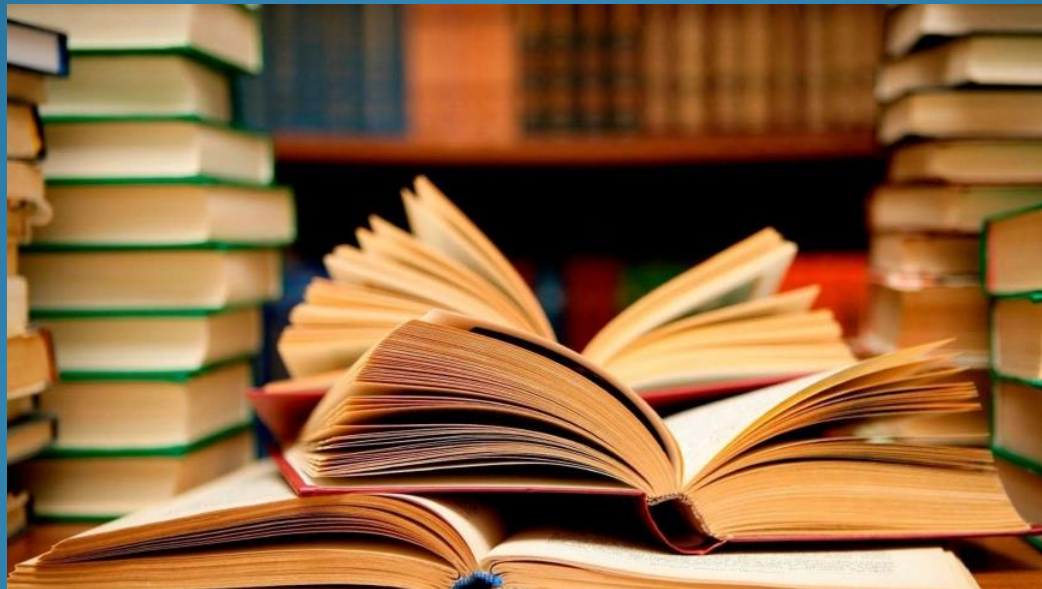

ВЕЛИКА ЛІТЕРА

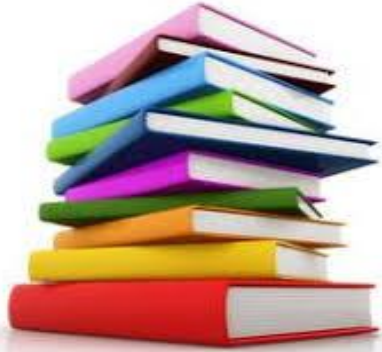
Особливості правопису

З великої букви пишемо

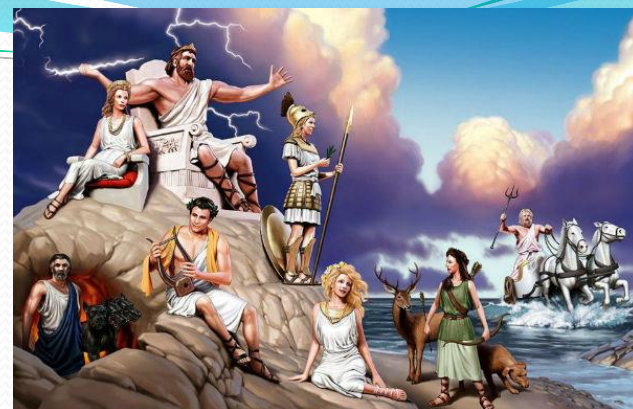
- **Власні імена людей, по батькові, прізвища, псевдоніми, прізвиська:** *Волод́имир Іва́нович Верна́дський, Ле́ся Украї́нка (Лари́са Петро́вна Ко́сач), Марко́ Вовчо́к (Марі́я Олекса́ндрівна Вілі́нська), Ю́рій Клен (О́свальд Бу́ргардт), Не́стор Літопи́сець, також: Кобза́р (про Тараса Шевченка), Каменя́р (про Івана Франка)*
- **У складних прізвищах, псевдонімах та іменах, що пишуться з дефісом, кожна частина яких починається великою буквою:** *Кві́тка-Осно́в'я́ненко, Нечу́й-Леві́цький, Жан-Жа́к, Зино́вій-Богда́н*
- **Імена та прізвища людей, які стали загальними назвами, пишемо з малої букви:** *донжуа́н, ловела́с, ме́ценат, робінзо́н, бра́унінг (пістолет), галіфе́ (штани), ді́зель (двигун), макінто́ш (плащ), максі́м (кулемет), рентге́н (апарат)*

Правила правопису великої літери

- З малої літери пишемо загальні назви, утворені від власних імен (прізвищ): *франкознáвець, шевченкіána, бонапарті́зм*
- Прізвища людей, уживані в загальному значенні, які не втратили свого індивідуального значення (не стали загальними назвами), пишемо з великої букви: «Ці хлопці в команді — нові *Блохіни і Шевченки*»
- Якщо ж прізвища (імена) вживаються зневажливо, їх пишемо з малої букви: *азéфи, квіслінги, герострати*

З великої букви пишемо

- **Власні назви, які стосуються:**
- 1) **релігії:** *Ісус Христос, Магомét, Бúдда, Брáхма*
- 2) **міфологічних істот і божеств:** *Антéй, Аполлón, Афíна, Ахіллés, Венéра, Мóлóх*
- **Примітка 1.** Родові назви, які стосуються релігії та міфології, пишемо з малої букви: *áнгел, архáнгел, дéмон, лісові́к, му́за, ні́мфа, русáлка, титáн, фавн, фéя*
- **Примітка 2.** Власні міфологічні назви, що перетворилися на загальні або вживаються в переносному значенні, пишемо з малої букви: *молох війни; На спортивну арену вийшли сучасні геркулеси*

З великої букви пишемо

- 3) дійових осіб у байках, казках, драматичних творах тощо: *Вóрон, Зáець, Щúка; Лісові́к, Ма́вка, Перелéсник; Дід Морóз, Котигорóшко, Червóна Ша́почка; Будя́к, Троя́нда*
- **Примітка.** Якщо назви персонажів із казок, творів для дітей і т. ін. вживаються як загальні, їх пишемо з малої букви: *ба́ба-яга́, дід-морóз, іва́н-покива́н*
- З великої букви пишемо клички свійських тварин, а також приручених або дресированих звірів і птахів: *Сірко́ (собака); Сніжінка́ (кішка); Гнідко́, Стріла́ (коні); Круторо́гий, Сівий (воли); Зірка, Ліска́ (корови); Ра́ві, Ша́ші (слони); Кра́сень, Фарао́н (папуги)*
- **Примітка.** Власні назви, які вживаються як назви видів тварин, пишемо з малої букви: *У дворі гралися мурчики*

З великої букви пишемо

- 1) прикметники, утворені від власних назв за допомогою суфіксів -ів-(-ø), -ов-(-а), -ов-(-е), -ев-(-е), -їв-(-ø), -єв-(-а), -єв-(-е), -ин-(-ø), -ин-(-а), -ин-(-е), -їн-(-ø), -їн-(-а), -їн-(-е), якщо вони означають належність чогось певній особі: *Андрієві книжкі, Грінчєнків словнік, Марїїн лист, Тичїнине слóво, Шевчєнкові поєзїї, Малїшкова метáфора, Рафаєлева «Мадонна», Зєвсова колїснїця*
- **Примїтка.** З малої букви пишемо присвїйні прикметники, утворені від власних особових назв: якщо вони входять до складу стїйких фразеологічних сполучень або наукових термїнів: *áвгїєві стáйні, ахїллєсова п'ятá, гóрдїїв вóзол, дамóклїв меч, прокрúстове лóже, юдїні срїбнякі; архїмєдова спїрáль, базєдова хворóба, бертолєтова сіль, вїттова хворóба, гáйморова порожнїна, пїфагóрова теорєма*

З великої букви пишемо

- 2) прикметники, які входять до складених власних назв людей як імена-характеристики: *Володiмiр Великий, Данiло Галицький, Ярослав Мудрий, Карл Смiливий, Рiчард Лiвове Сiрце, Всеволод Велике Гнiздо, Костянтин Острозький*
- 3) прикметники, утворенi вiд iменникiв — власних назв, якщо вони утворюють словосполучення з значенням «iменi когось», «пам'ятi когось»: *Нобелiвська премiя, Франкiвська кiмната, Шевченкiвська премiя, Потебнянські читання*
- **Примiтка.** З малої букви пишемо присвiйнi прикметники, утворенi вiд власних особових назв за допомогою суфiксiв — iвськ- (-iвськ-), -инськ- (-iнськ-): *бальзакiвські традицiї, франкiвські сонети, шевченкiвський стиль, довженкiвські фiльми*

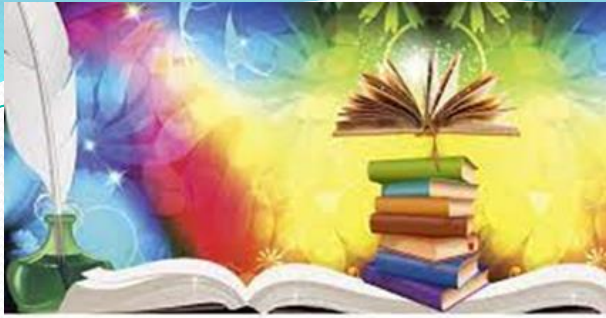
Географічні та адміністративно-територіальні назви

- 1. З великої букви пишемо географічні власні назви (незалежно від кількості їхніх складників), крім службових слів і родових назв (зато́ка, мис, мо́ре, о́стрів, пік, хребéт тощо): *Азія, Антаркти́да, Новá Зелáндія, Балка́нський піво́стрів, Володи́мир-Волі́нський, Кавка́зський хребéт, пік Шевче́нка, гора́ Гове́рла, Азо́вське мо́ре, прото́ка Лаперу́за, Пана́мський переші́йок, Пе́рська зато́ка, о́зеро Сві́тязь, Півні́чний по́люс, Малоази́тське нагі́р'я*
- **Примітка.** Коли означуване слово, що входить до географічної назви, не є родовим найменуванням, то його пишемо з великої букви: *Бі́ла Це́рква (місто), Білове́зька Пу́ща (заповідник), Було́нський Ліс (парк), Золоті́й Ріг (затока), Єлисе́йські Поля́ (вулиця в Парижі), Вогняна́ Земля́ (архіпелаг)*

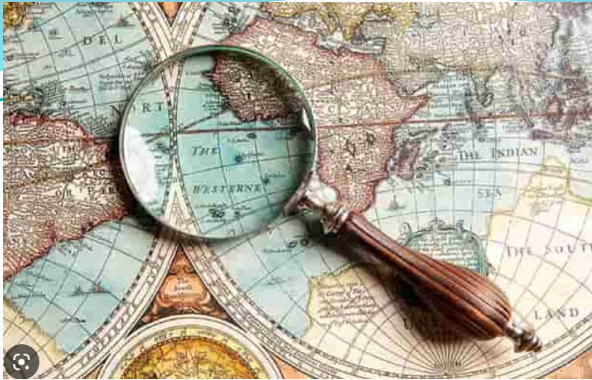
Географічні та адміністративно-територіальні назви

- **2.** Так само з великої букви пишемо складники географічних назв, що називають титули, посади, фах тощо: *мис Капітана Джеральда, острові Королєви Шарлотти, вулиця Академіка Заболотного*. З великої букви пишемо також назви зі словом святий: *острові Святої Трійці, затока Святого Лаврентія*
- **3.** Службові слова, що стоять на початку іншомовних географічних назв, пишемо з великої букви і відокремлюємо дефісом: *Де-Брейнé, Ла-Манш (протоки), Ле-Крезó, Лос-Анджелес (міста), Лос-Фрайлес (острови)*
- **Примітка.** Службові слова (артиклі, прийменники та ін.) у складі географічних назв пишемо з малої букви й відокремлюємо дефісом: *Булóнь-сюр-Мер, Порт-о-Прéнс, Ріо-де-Жанéйро, Фонтéн-сюр-Рон, Фрáнкфурт-на-Мáйні, Па-де-Калé*

Географічні та адміністративно-територіальні назви

- 4. З великої букви пишемо також початкові частини Сан-, Сен-, Сент-, Санкт-, Санта- (що означають «святий»): Сан-Франціско, Сен-Лó, Сент-Джóнс, Санкт-Петербúрг, Сáнта-Бáрбара (міста)
- **Примітка.** В іншомовних складних географічних назвах, у яких використовується дефіс, з великої букви пишемо й родові позначення: Іссік-Куль (куль — озеро), Мю́н-Кум (кум — пісок), Ріо-Не́гро (ріо — річка), Ха́ра-Нур (нур — озеро), але: Алатáу, Амудар'я, Дихта́у, Сурдар'я
- 5. Якщо ж складник такої назви увійшов в українську мову як загальна родова назва, то її пишемо з малої букви: Варáнгер-фіо́рд, Бе́рклі-сквер.
- З малої букви пишемо й родові позначення в іншомовних назвах вулиць, майданів, бульварів: Якоб-Ка́йзер-плац (плац — площа), У́нтерден-Лі́нден-штра́се (штра́се — вулиця), Мі́чиган-авеню́ (авеню — вулиця)
- **Примітка.** Географічні назви, ужиті в переносному значенні, зберігають написання з великої букви: Верса́ль (у значенні «Версальський мир»), Ка́нни (у значенні «оточення та розгром»), Мю́нхен (у значенні «Мюнхенська угода 1938 р.»), Парна́с (у значенні «світ поезії»), Седáн (у значенні «воєнний розгром»)

Географічні та адміністративно-територіальні назви

- **6. Назви держав пишемо з великої букви.** Якщо назва держави чи автономної республіки складається з кількох слів, то всі слова пишемо з великої букви: *Україна, Автономна Республіка Крим, Румунія, Угорщина, Арабська Республіка Єгипет, Королівство Бахрейн, Китайська Народна Республіка, Князівство Монако, Республіка Болгарія, Соціалістична Республіка В'єтнам, Сполучені Штати Америки, Французька Республіка*
- **Примітка.** У неофіційних і образних назвах держав, територій, областей, місцевостей, міст, рік тощо з великої букви пишемо перше (або єдине) слово, а також власні назви: *Піднебесна імперія або (імператорський Китай), Туманний Альбіон (Англія), Золотовірхий (Київ), Вічне місто (Рим), Славітич (Дніпро), Закавказзя, Буковина, Вінниччина, Наддніпрянщина, Покуття, Полісся, Приазов'я, Слобожанщина*
- **7. У назвах груп або союзів держав усі слова, крім родових назв, пишемо з великої букви:** *Антанта, Балканські країни, Скандинавські країни, Троїстий союз*

Географічні та адміністративно-територіальні назви

- **8.** У назвах адміністративно-територіальних одиниць (автономних областей та округів, а також країв, областей, районів, сільрад тощо) з великої букви пишемо перше слово (або частини складного слова): *Гірсько-Бадахшанська автономна область, Баянгол-Монгольський автономний округ, Кóшицький край, Воли́нська область, Рожіщенський райо́н, Новомли́нівська сільра́да*
- Це правило поширюється й на старі назви країн та одиниці старого адміністративно-територіального поділу: *Бірма, Пéрсія, Бе́регівський о́круг, Вітебське воєво́дство, Ло́хвицький повіт, Черка́ське старо́ство*
- **9.** У назвах адміністративно-територіальних одиниць зарубіжних держав з великої букви пишемо всі слова, крім тих, що позначають родові поняття: *департа́мент Аверо́н (Франція), штат Теха́с (США), о́бласть П'емо́нт (Італія), префекту́ра То́яма (Японія), земля́ Ніжн́я Саксо́нія (Німеччина)*
- **10.** Назви сторін світу: *за́хід, півде́нь, півні́ч, схід, норд-о́ст, півде́нний за́хід* — звичайно пишемо з малої букви. Якщо ці назви вживаються на означення країн, народів, регіонів, тоді їх пишемо з великої букви: *країни За́ходу, Далéкий Схід, За́хідна Украї́на, наро́ди Півночі, Півде́нне Полі́сся, Півні́чна Букові́на*

Географічні та адміністративно-територіальні назви

- 11. Назви вулиць (бульварів, провулків, проспектів), майданів (площ), парків, шляхів (залізничних, морських і т. ін.), каналів, течій (морських) і т. ін. пишемо з великої букви, а їхні родові найменування — з малої: *Андріївський узвіз, бульвар Тараса Шевченка, вулиця 295-ї Херсонської Дивізії, Львівська площа, майдан Незалежності, Музейний провулок, Житомирська автострада, Стрийський парк, Північний морський шлях, Придніпровська залізниця, течія Куросіо*
- **Примітка.** Якщо найменування підрозділів залізниць складаються з двох слів, їх пишемо з великої букви: *Південно-Кавказька залізниця*
- Якщо в назвах вулиць, проспектів тощо слова *брі́д, вал, ворóта, міст, шлях, яр* уже не сприймаються як родові позначення і стали частиною власної назви, то їх пишемо з великої букви: *Бóричів Тік, Дóбрый Шлях, Козі́ний Брі́д, Яросла́вів Вал*

Географічні та адміністративно-територіальні назви

- 12. Утворені від географічних найменувань назви тварин, птахів, страв, напоїв, тканин тощо пишемо з малої букви: *бостон* (тканина), *йоркшир* (порода свиней), *мадера* (сорт вина), *сайни* (напій), *сенбернар* (порода собак), *сименталка* (порода корів), *токай* (сорт вина) і т. ін.
- 13. У назвах вокзалів, залізничних станцій, портів, пристаней і т. ін. усі слова, крім родових назв, пишемо з великої букви: *Приміський вокзал*, *станція Устїнівка*, *порт Ольвія*, *пристань Ржівців* (на Дніпрі)
- 14. Назви аеропортів, станцій метро, зупинок наземного міського транспорту беремо в лапки. З великої букви пишемо перше (або єдине) слово таких назв, а також ті слова, які пишуться з великої букви у складі цих топонімів: аеропорти «*Боріспіль*», «*Київ*»; станції метро «*Академмістечко*», «*Університет*», «*Сирець*», «*Поштова площа*», «*Червоний Хутір*»; зупинки «*Карав'єві Дачі*», «*Вулиця Обсерваторна*», «*Мотоциклетний завод*», «*Львівська площа*», «*Школа*»

Астрономічні назви

- У назвах небесних тіл, сузір'їв, галактик усі слова, крім родових найменувань (*зоря, сузір'я, планета, галактика* тощо) і порядкових позначень яскравості світил (*альфа, бета, гамма* тощо), пишемо з великої букви: *Марс, Сатурн, Юпітер, зоря Альтаїр, сузір'я Великого Пса, галактика Велика МагеллANOва Хмара, альфа Малої Ведмедиці, бета Терезів*
- Так само пишуться народні назви зоряних скупчень, сузір'їв і галактик: *Квочка, Великий Віз, Пасіка, Чумацький Шлях* тощо
- **Примітка.** Слова *земля, місяць, сонце* пишуться з великої букви тоді, коли вони вживаються як **астрономічні назви**: *Навколо Сонця обертається Земля зі своїм супутником Місяцем, але: обробіток землі, схід сонця*

Назви історичних подій, епох, календарних періодів і свят, суспільних заходів

- 1. У назвах історичних подій, епох, календарних періодів і свят з великої букви пишемо перше (або єдине) слово і власні назви: *Велі́ка французька револю́ція, Колі́вщина, Семирі́чна війна́, Львівське збро́йне повста́ння 1848 р., Парі́зька кому́на, Рене́санс, епо́ха Відродже́ння, Баро́ко, Новий рік, **День учи́теля, День па́м'яті та примі́рення**, Верса́льський мі́рний до́говір, Декла́рація незале́жності США*
- 2. Так само пишемо назви політичних, культурних, спортивних та ін. заходів міжнародного або загальнодержавного значення: *Олімпі́йські і́гри, Бі́ла олімпіа́да, Марш мі́ру, Всесві́тній конгрес украї́нців, Всеукраї́нська педагогі́чна конфе́ренція, Мі́жнародний рік дити́ни, Ку́бок УЄФА (футбол)*
- Назви інших регулярних заходів, що не мають офіційного характеру, пишемо з малої букви: *день інфо́рмації, са́ніта́рний день, субо́тник, неді́льник*

Назви історичних подій, епох, календарних періодів і свят, суспільних заходів

- **Примітка 1.** У назвах свят *День Незалежності України, День Соборності України, День Конституції України* з великої букви пишемо всі слова
- **Примітка 2.** У назвах історичних подій із другим прикметником, що походить від географічної назви, де використовується дефіс, або походить від двох географічних назв, з великої букви пишемо обидві частини: *Брѣттон-Вудська конференція (від Брѣттон-Вудс), Брест-Литовський мірний договір (від Брест-Литовськ), Яссько-Кишинівська операція (від Ясси і Кишинів)*
- **Примітка 3.** Назви історичних подій, епох, війн, геологічних періодів тощо, які стали загальними, пишемо з малої букви: *греко-перські війни, громадянська війна, хрестові походи, доба феодалізму, античний світ, середні віки, середньовіччя, неоліт, палеоліт, палеозойська ера, трипільська культура*

Назви, пов'язані з релігією

- 1. З великої букви пишемо слова **Бог, Аллах**, а також імена Бога: *Єгова, Саваоф, Адонай, Елохім*, імена богів і богинь у різних народів: *Деметра, Вішну, Гэба, Брахма, Марс, Перун, Даждьбэг*
- Так само пишемо імена засновників релігій: *Будда, Заратустра, Магомэт*; апостолів, пророків, святих у християнстві: *Іван Хреститель, Іван Богослов, Микола Чудотворець, Андрій Первозваний*
- **Примітка.** Слово бог як найменування богів і богинь політеїстичних релігій пишемо з малої букви: *боги Стародавнього Єгипту, бог Посейдон, богиця Гера, бог торгівлі*
- 2. З великої букви пишемо слова: *Трійця, Свята Трійця*, найменування осіб Святої Трійці (*Бог Отець, Бог Син, Бог Дух Святий*) і слово *Богородиця*; інші найменування Бога (*Господь, Спаситель, Всевишній, Творець*) і *Богородиці* (*Цариця Небесна, Мати Божя, Пречиста Діва*); прикметники, утворені від слова **Бог, Господь** (*слава Божя, воля Господня, Божий промисел*)

Назви, пов'язані з релігією

- **Примітка 1.** Слова апóстол, святій, преподóбний, мученик та ін. пишемо з малої букви: апóстол Матвій, святій Пантелеймóн, святá великомучениця Варвára, преподóбний Серафíм Сарóвський, блаженна Феодóра, але Пресвятá Богорóдиця, Святá Трійця, собór Святóго Петра
- **Примітка 2.** У церковних і релігійних текстах з великої букви пишемо займенники, що вживаються замість слів Бог, Божий: Блажен муж, що боїться Господа, що заповіді Його любить! (Біблія); нехай святиться ім'я Твоє (Біблія)
- **Примітка 3.** В усталених словосполученнях, що використовуються в розмовній мові, де слова Бог, Господь та ін. не вживаються як їх найменування, їх пишемо з малої букви: бог зна що (невідомо що), бог зна коли (невідомо коли), гóсподь з тобою (вáми) (вживається як здивування, заперечення, докір), бог з ним (з тобою) (вживається на знак згоди, примирення, прощення та ін.)
- З малої букви пишемо вигуки бóже, гóсподи, їй-бóгу, гóсподи бóже мій, бóже збав, крім випадків, коли слова Боже, Господи є звертанням до Бога

Назви, пов'язані з релігією

- 3. З великої букви пишемо назви релігійних свят і постів, а також окремих днів, що стосуються цих періодів: *Благовіщення, Вели́кдень, Петра́ бо й Павла́, Покро́ва, Різдво́, Вели́кий піст, Різдвя́ний піст, Петра́вка, Пилі́півка, Спа́сівка, Стра́сний тижде́нь, Стра́сна п'ятни́ця*
- 4. З великої букви без лапок пишемо назви культових книг: *Біблія, Святе́ Письмо́, Єва́нгеліє, Старі́й Заві́т, Нові́й Заві́т, То́ра, Псалти́р, Корáн*
- 5. З великої букви пишемо перше слово назв церков: *Украї́нська правосла́вна церква, Украї́нська греко-католи́цька це́рква, Украї́нська люте́ранська це́рква, Ри́мсько-католи́цька це́рква, Ві́рме́нська апо́стольська це́рква*

Назви, пов'язані з релігією

- **6. Великі букви** вживаємо в повних офіційних найменуваннях найвищих церковних посадових осіб: *Вселенський Патріарх, Папа Римський, Святійший Патріарх Київський і всієї Руси-України, Католикос-Патріарх усієї Грузії, Верховний Архієпископ*
- **Примітка.** Найменування інших церковних звань і посад пишемо з малої букви: *митрополіт Вінницький і Барський, архимандрит (архімандрит), архієпископ (архієпископ), пастор, мулла, імám, ксьондз*
- **7. З великої букви** пишемо всі слова, крім родових найменувань, у назвах монастирів, церков, ікон: *Володимирський собор, Кирилівська церква, Києво-Печерська лавра, Михайлівський Золотівський монастир, храм Христа Спасителя, ікона Матері Божої Теребовлянської*
- **8. З малої букви** пишемо назви церковних служб та їхніх частин: *літургія, проскомідія, вечірня, утренняя, хресний хід, поліелей, повечір'я*

Назви органів влади, установ, організацій, товариств, партій, об'єднань, підприємств, агентств

- 1. В офіційних складених назвах органів влади, установ і організацій, товариств і об'єднань з великої букви пишемо перше слово (і всі власні назви), що входить до складу назви: *Міністёрство освіти і нау́ки України, Ра́да націона́льної безпе́ки та оборо́ни України, Прокурату́ра міста Ки́єва, Апеляці́йний суд Закарпа́тської о́бласті, Федера́ція незале́жних профспіло́к України, Збро́йні си́ли України, Міжнародна асоціа́ція україні́стів, Націона́льний банк України, Організа́ція економі́чного співробітництва і ро́звитку, Міжнародний валю́тний фонд, Ра́да Євро́пи*
- Це стосується й назв державних установ минулого: *Директо́рія Української Наро́дної Республі́ки, Держа́вна ду́ма, Зе́мський собо́р, Тимчасо́вий у́ряд*
- У назвах найвищих органів влади і державних установ України з великої букви пишемо всі слова: *Верхо́вна Ра́да України, Кабіне́т Міні́стрів України, Конституці́йний Суд України, Верхо́вний Суд*

Назви органів влади, установ, організацій, партій, об'єднань, підприємств, фірм, агентств

- 2. У назвах політичних партій і рухів з великої букви пишемо перше слово (і всі власні назви): *Республіканська партія США, Християнсько-демократичний союз Німеччини, Соціал-демократична партія України*
- Назви, що не є офіційними найменуваннями, пишемо з малої букви: *ліберальна партія, партія консерваторів, партія миру, партія війни*
- 3. У назвах наукових і навчальних закладів, театрів, музеїв, колективів тощо перше слово (і всі власні назви) пишемо з великої букви: *Національна академія наук України, Національний університет «Острозька академія», Гарвардський університет, Львівська середня загальноосвітня школа № 51 імені Івана Франка, Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, Музей мадам Тюссо, Меморіальний будинок-музей Дмитра Яворницького*
- З великої букви пишемо перше (або єдине) слово неповної назви, яка вживається у функції повної: *Будинок учителя (Київський міський будинок учителя), Український музей (Національний художній музей України), Літературний музей (Одеський державний літературний музей)*

Назви установ, організацій, товариств, об'єднань, підприємств, фірм, агентств

- 4. У назвах промислових і торгових підприємств, фінансових організацій, товариств, фірм, організаційно-правових форм тощо початкове слово, яке є складником назви, пишемо з великої букви. З великої букви пишемо також перше слово взятої в лапки символічної (умовної) назви та власні назви: *Київська фабрика іграшок, Харківський тракторний завод, Виробниче акціонерне товариство «Поліграфкніга», Публічне акціонерне товариство «Вінницький універмаг», банк «Південний», Центральний автовокзал, компанія «Microsoft», концерн «Volkswagen», транснаціональна корпорація «Jysk», Комунальне підприємство «Київблагоустрій», Об'єднання співмешканців багатоквартирних будинків «Наш дім»*
- 5. У назвах, що складаються із родового найменування і найменування в лапках, родове найменування пишемо з малої букви, у найменуванні в лапках з великої букви пишемо перше (або єдине слово) і власні назви: *видавництво «Ранок», готель «Дніпрó», ресторан «Лібідь», кінотеатр «Київська Русь», завод «Фармак», концерн «Фольксваген», фірма «Імідж», магазин «Ярослав», спортивний клуб «Сокіл»*

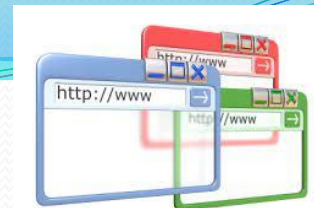
Назви органів влади, установ, організацій, товариств, партій, об'єднань, підприємств, фірм, агентств

- **Примітка 1.** За традицією з великої букви пишемо всі слова в назвах *Європéйський Союз, Організа́ція Об'єднаних На́цій, Ліга На́цій, Всесві́тня Рада Миру, Червоний Хрест*
- **Примітка 2.** У складених назвах інформаційних агентств усі слова, крім родового найменування, пишемо з великої букви й без лапок: *аге́нтство Украї́нські Націо́нальні Нові́ни, аге́нтство Франс Пресс, Інтерфа́кс-Азербайджáн*
- **Примітка 3.** З малої букви пишемо традиційні, неофіційні назви законодавчих, державних, представницьких органів, органів міжнародних організацій, які періодично скликаються: *бундесра́т, джирга́, меджліс, конгрéс, ландта́г, націона́льні збо́ри, парла́мент, сейм, сенáт, сто́ртинг*
- **Примітка 4.** З малої букви пишемо назви закладів, організацій, органів влади і т. ін., що вживаються у множині: *міністéрства Украї́ни, інститу́ти Націо́нальної акаде́мії нау́к, коміте́ти Верховно́ї Ра́ди Украї́ни*

Назви органів влади, установ, організацій, товариств, партій, об'єднань, підприємств, фірм, агентств

- 6. Назви частин, відділів, відділень, секторів та інших підрозділів установ, організацій, а також слова активів, збори, з'їзд, конференція, президія, сесія, симпозіум, **рада** (інституту тощо) пишемо з малої букви: *відділ загального мовознавства Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України, кафедра історії України Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка, засідання президії Українського товариства охорони пам'яток історії та культури, вчена рада філологічного факультету, конгрес Міжнародної асоціації українців, сесія Хмельницької міськради*

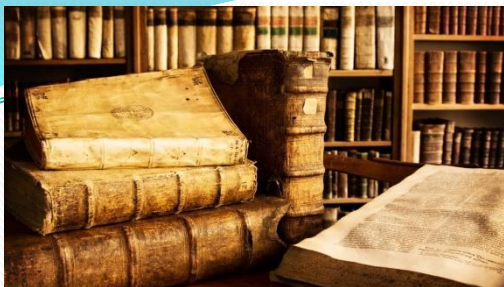
Назви сайтів

- Назви сайтів без родового слова пишемо з малої букви: *твітер, гугл, фейсбук*
- назви сайтів з родовим словом пишемо з великої букви та в лапках: *соціальна мережа «Фейсбук», енциклопедія «Вікіпедія», пошуковий система «Гугл»*
- назви сайтів, ужиті як назви юридичних осіб, пишемо з великої букви та без лапок: *РНБО ввела санкції проти Яндексa*

Назви документів, пам'яток історії та культури, творів літератури та мистецтва, друкованих органів

- 1. У складених назвах найважливіших документів, нормативно-правових актів законів з великої букви пишемо перше слово, власні назви, перше слово після лапок: *Статут ООН, Потсдамська угода, Версальський мир, Конституція України, Акт проголошення незалежності України, Кримінальний кодекс України, **Закон України «Про пенсійне забезпечення»***
- 2. Назви пам'яток архітектури, замків, храмів, предметів і творів мистецтва тощо пишемо з великої букви: *Андріївська церква, Колізей, Почаївська лавра, Хотінський замок, Ісаакіївський собор, Ейфелева вежа, Сикстинська капела, Венера Мілоська, Аполлон Бельведерський, Дев'ята симфонія Бетховена, Камерна симфонія № 1 Євгена Станковича*
- **Примітка.** Родові найменування в подібних назвах пишемо з малої букви: *собор Святого Петра, собор Сан-Марко, храм Василя Блаженного, палац Потопцьких, замок Іф, пам'ятник Володимиру Великому, портрет Мусоргського роботи Рєпіна, реквієм Моцарта*

Назви документів, пам'яток історії та культури, творів літератури та мистецтва, друкованих органів

- **3.** Назви художніх, наукових праць, творів мистецтва, документів, газет, журналів тощо беремо в лапки, і в них перше (або єдине) слово пишемо з великої букви: *поема «Енеїда», роман «Сто років самотності», опера «Травиата», балет «Лебедине озеро», пісня «Стоїть гора високая», підручник «Історія України», кінофільм «Бен Гур», картина «Запоріжці пишуть листа турецькому султанові», скульптура «Мислитель», газета «Літературна Україна», журнал «Всесвіт», програма «Партнерство заради миру»*
- **Примітка 1.** У подвійних складених назвах творів, газет тощо з великої букви пишемо також перше слово другої назви: *«Андрій Соловейко, або Вчення світ, а невчення — тьма», «Глитай, або ж Павук», «Дейлі телеграф енд Морнінг пост»*
- **Примітка 2.** У назвах писемних історичних пам'яток з великої букви пишемо перше слово і власні назви: *Реймське Євангеліє, Лаврентіївський літопис, Літопис Самійла Величка, «Слово о полку Ігоревім», «Руська правда»*

Назви посад, звань, титулів

- З великої букви пишемо перше слово офіційних назв найвищих державних посад та посад керівників міжнародних організацій: *Генеральний секретар ООН, Президент України, Голова Верховної Ради України, Президент Сполучених Штатів Америки, Прем'єр-міністр Канади*
- **Примітка 1.** Назви посад, звань, наукових ступенів тощо пишемо з малої букви: *президент, канцлер, прем'єр-міністр, мер, голова, декан, директор, міністр, ректор, секретар; академік, генерал-лейтенант, заслужений діяч мистецтв, народний артист України, лауреат Державної премії України в галузі архітектури, член-кореспондент, доктор наук*
- **Примітка 2.** З малої букви пишемо також назви титулів, рангів, чинів: *барон, герцог, королева, імператор, князь, колеський асесор, король, принцеса, цар, шах*
- **Примітка 3.** Назви посад міністрів, послів, президентів академій тощо в офіційних документах, а також для підкреслення урочистості можна писати з великої букви: *Міністр освіти і науки України, Посол Республіки Польща, Президент Національної академії наук України*

Назви орденів, медалей, відзнак, премій

- 1. У назвах орденів, медалей, відзнак з великої букви (крім родових найменувань на зразок *орден, медаль, відзнака* тощо) пишемо перше слово і власні назви: *орден Держави, орден Свободи, орден князя Ярослава Мудрого, відзнака Президента України — Хрест Івана Мазепи, відзнака Міністерства внутрішніх справ України — нагрудний знак «За безпеку народу»*
- Якщо таку назву взято в лапки, то з великої букви пишемо:
- 1) перше слово та власну назву: *орден «Мати-героїня», орден «За доблесну шахтарську працю», медаль «За врятоване життя», «За військову службу Україні»*
- 2) усі слова: *орден «Золоті Зірка»*
- 2. Назви спортивних нагород пишемо з малої букви: *золоті (срібна, бронзова) медаль, олімпійська медаль*. Так само: *закінчити школу із золотою (срібною) медаллю*
- 3. У назвах премій перше слово і власні назви в них пишемо з великої букви: *Нобелівська премія, Національна премія України імені Тараса Шевченка, Державна премія України в галузі науки і техніки, Державна премія України імені Олександра Довженка*

Назви товарних знаків, марок виробів

- 1. Торгові назви продуктових, парфумерних і т. ін. товарів, тютюнових виробів, вин, мінеральних вод та інших напоїв беремо в лапки і пишемо з великої букви: цукерки «Асорті», сир «Королівський», ковбаса «Крківська», шоколад «Світоч», цигарки «Українські», вино «Перліна степу», коньяк «Таврія», мінеральна вода «Моршинська», напій «Жівчик», духи «Лілея», шампунь «Олівковий», кросівки «Найк», взуття «Крокс»
- 2. Назви виробничих марок технічних виробів (машин, приладів і т. ін.) беремо в лапки і пишемо з великої букви: автомобілі «Нісан», «Вольво», «Фольксваген», літак «Боїнг 777», трактор «Слобожанець»
- Але назви самих виробів беремо в лапки і пишемо з малої букви: «нісан», «вольво», «фольксваген» (автомобілі), «боїнг» (літак), «слобожанець» (трактор)
- 3. Власні назви кораблів, поїздів, літаків тощо беремо в лапки, і перше слово в назві (і всі власні назви) пишемо з великої букви: круїзний лайнер «Гармонія морів», поїзд «Чорноморець»
- 4. Абревіатурні назви виробничих марок і виробів пишемо без лапок: Ан-225, А-340, В-77, КрАЗ

Назви порід тварин, видів і сортів рослин

- 1. Назви порід тварин пишемо з малої букви: *вівчарка, спаніель, доberman* (собаки), *гонтар, мустанг*, (коні), *кохінхін, плімутрок* (кури), *меринос, лакон* (вівці)
- 2. У неспеціальних текстах назви сортів рослин беремо в лапки і пишемо з малої букви (зокрема й власні назви): *пшениця «золотоколоса», груша «парижанка», троянда «глорія-дей», малина «геракл»*
- 3. У спеціальній літературі в назвах сортів рослин перше слово (і всі власні назви) пишемо з великої букви: *Смородина Софіївська, огірок Корольок, тюльпан Рембрандта, картопля Серпанок, слива Зарічна рання*

Велика буква в особливому стилістичному вживанні

- 1. З великої букви пишемо такі найменування, як *Висо́кі Догові́рні Стóрони*, *Надзвичáйний і Повно́вáжний Посóл* (в актах міжнародного значення, у дипломатичних документах), *А́втор*, *Видавни́цтво* (в авторському договорі), *Замóвник*, *Викона́вець* (в угодах)
- 2. З великої букви пишемо займенники *Ви*, *Ваш* як форму ввічливості у звертанні до однієї конкретної особи в листах, офіційних документах тощо: *Пові́домляємо Вам...*, *Вітаємо Вас...*, у відповідь на *Ваш* запит...
- 3. З великої букви пишемо деякі загальні назви в контекстах, де наголошено на особливому змісті цих назв: *Ба́тьківщи́на*, *Вітчизна*, *Честь*, *Людина*, *Ма́ти*

Велика буква у складноскорочених назвах

- **1. Скорочені назви (аббревіатури) установ, закладів, організацій тощо, утворені з частин слів, мають подвійне написання:**
 - 1) з великої букви, якщо ці слова вживаються на позначення установ, які є власними назвами: *Укрпрофрада, Держтелерадіо, Укрзалізниця, Київенерго*
 - 2) з малої букви, якщо такі слова є родовими назвами: *медуніверситет, міськдержадміністрація, сільрада*
- **2. Складноскорочені назви, утворені із початкових (ініціальних) букв, пишемо великими буквами: ООН, ГЕС, ЮНЕСКО, АРК, МАГАТЕ, АТС, КНР**
- При відмінюванні звукових аббревіатур на зразок ЦУМ закінчення пишемо малими буквами і приєднуємо до останньої букви аббревіатури без будь-якого знака (апострофа, коми): у *ЦУМі, з ЦУМу, ТЮГу, ТЮГом*.
- Суфіксальні утворення від звукових аббревіатур пишемо малими буквами: *оонівський, тюгівець*
- **3. У префіксальних і складних словах, які пишемо разом або з дефісом, літерні та звукові аббревіатури зберігають великі букви: УВЧ-терапія, НВЧ-випромінювання**

Велика буква у складноскорочених назвах

- **Примітка 1.** Аббревіатури, які складаються із двох самостійно вживаних ініціальних аббревіатур, що є назвами різних організацій, пишемо окремо: *ІФ НАНУ (Інститут фізики Національної академії наук України), ДА МВСУ (Державний архів Міністерства внутрішніх справ України)*
- **Примітка 2.** У складноскорочених словах мішаного типу, утворених з ініціальних аббревіатур та усічених основ, ініціальну частину звичайно пишемо великими буквами, а усічену — малими: *КУпАП (Кодекс України про адміністративні правопорушення), НДІхіммаш (Науково-дослідний інститут хімічного машинобудування), БілАЗ (Білоруський автомобільний завод)*. Складені назви, у яких поєднані ініціальна частина і нескорочене слово (слова) в непрямому відмінку, пишемо окремо: *НДІ трáнспорту гáзу, НДІ електромеханічних пріладів*
- **Примітка 3.** Сполучник **і** в звукових аббревіатурах у складноскорочених словах передаємо малою буквою: *«КіЖ» («Культура і життя»)*. *«СіЧ» («Слово і час»)*
- **Примітка 4.** У назвах літаків, що складаються з двох перших букв прізвища конструктора і приєданого до нього дефісом цифрового позначення, пишемо першу велику букву, другу — малу: *Ту-154, Ан-22, Іл-62*